

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG – 4114-02-04/2012
I/12/007

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze
ul. Podgórna 9a, 65-213 Zielona Góra
T +48 68 410 66 00, F +48 68 410 66 39
lzg@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	I/12/007 – Realizacja dochodów i wydatków przez wybrane gminy województwa lubuskiego ze szczególnym uwzględnieniem źródeł finansowania deficytu oraz wpływu zadłużenia jednostek na realizację zadań
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontrolerzy	1. Zdzisław Szafranski - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82739 z dnia 6 listopada 2012 r. 2. Dariusz Obierzyński - główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 82738 z dnia 6 listopada 2012 r.
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Lubrzy (dalej: <i>Urząd</i> lub <i>Gmina</i>), 68-218 Lubrza, ul. Świebodzińska 68
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ryszard Skonieczek - Wójt Gminy

[akta kontroli, str. 2-3A]

[akta kontroli, str. 1]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Formułując powyższą ocenę Najwyższa Izba Kontroli wzięła pod uwagę:

Prawidłową realizację budżetu Gminy oraz zadań związanych z zaciąganiem i spłatą zobowiązań. Nie wystąpiły opóźnienia w spłacie kredytów, każdorazowo uzyskiwano od Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze pozytywną opinię o możliwości spłaty kredytów. Dotacja celowa na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym otrzymana w 2012 r. została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem, a niewykorzystana kwota terminowo zwrócona. Wyboru wykonawców zadań inwestycyjnych dokonywano zgodnie z przepisami ustawy z 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych² (Pzp). Pobrane dochody budżetu państwa (z tytułu funduszu alimentacyjnego, odsetek od funduszu oraz zaliczek alimentacyjnych) przekazywano w prawidłowej wysokości i zgodnie z obowiązującymi terminami. Prawidłowo realizowano zadania związane z wypłatą producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego.

Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

Wydatkowania kwoty 242,9 tys. zł z naruszeniem wewnętrznych przepisów w zakresie udzielania zamówień publicznych do równowartości 14.000 euro netto. Realizacji i rozliczenia zadania związanego z rozbudową i przebudową budynku socjalnego położonego w miejscowości Zagórze niezgodnie z umową i ofertą, a także nieterminowości realizacji zadania związanego z przebudową drogi gminnej Nowa Wioska-Bucze. Ponadto nie wykazano w bilansie za 2011 r. kwoty

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

potencjalnych zobowiązań wynikających z zabezpieczenia spłaty jednej umowy kredytowej i czterech umów pożyczek w formie weksla własnego in blanco. Nie sprawowano także skutecznego nadzoru nad funkcjonowaniem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubrzy, w szczególności w zakresie windykacji należności alimentacyjnych. Nieprawidłowo prowadzono też działania windykacyjne w stosunku do zalegających z wpłatami podatników podatków od osób fizycznych i od osób prawnych. Niezgodnie ze stanem faktycznym sporządzono sprawozdanie Rb-N za III kwartał 2012 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zaciąganie i spłata zobowiązań oraz źródła finansowania wydatków

Opis stanu faktycznego

Zobowiązania Gminy na koniec 2011 r. wyniosły ogółem 8.884,6 tys. zł, w tym z tytułu kredytów i pożyczek 8.868,4 tys. zł³, a wg stanu na 30.09.2012 r. odpowiednio 6.078,3 tys. zł i 5.951,8 tys. zł. Kredyty i pożyczki związane były z realizacją przez Gminę inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. W latach 2011-2012 nie wystąpiły opóźnienia w spłacie kredytów, a zaciąganie kredytów i pożyczek było każdorazowo poprzedzone uzyskaniem wymaganej przepisem art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ opinii RIO.

Z uchwały RIO z 2.02.2012 r.⁵ wynika m.in., że obciążenia budżetu Gminy z tytułu łącznych spłat rat tytułów dłużnych wraz z odsetkami w latach 2012-2013 kształtować się będą (po wyłączeniu kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z realizacją zadań finansowanych ze środków UE) na poziomie odpowiednio: 9,95% i 14,93% planowanych na dany rok dochodów budżetowych, a więc nie przekroczą progu 15% ustalonego w art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2005 r. o finansach publicznych⁶. Z ww. uchwały wynika ponadto, że prognoza kwoty długu⁷, zgodnie z art. 170 ww. ustawy, w latach 2012-2013 (po ww. wyłączeniach) nie przekroczy 60% planowanych dochodów w analogicznym okresie i kształtować się będzie odpowiednio na poziomie 41,02% i 37,01%. Według stanu na 30.06.2012 r. zadłużenie Gminy wynosiło 10.121,1 tys. zł, w tym z tytułu kredytów i pożyczek 9.999,8 tys. zł. Relacja procentowa długu do planowanych dochodów (bez wyłączeń) wynosiła 61,2%, natomiast z wyłączeniami wkładu UE 44,3%.

[akta kontroli, str. 33-49]

Urząd terminowo przekazał do RIO skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego (jst) na 31.12.2011 r., wykazując prawidłowe stany zobowiązań długoterminowych, tj. 8.868.409,72 zł.

[akta kontroli, str. 82-84]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W ww. bilansie w miejscu na informacje uzupełniające istotne dla rzetelności i przejrzystości sytuacji finansowej i majątkowej nie wykazano kwoty potencjalnych zobowiązań wynikających z zabezpieczenia spłaty jednej umowy kredytowej i czterech umów pożyczek w formie weksla własnego in blanco, w sytuacji,

³ W tym: - BGK SA 2.790.000 zł, - PKO BP SA 2.100.000 zł, - WFOŚiGW 3.019.369,72 zł. W 2011 r. łącznie spłacono 610.552,40 zł.

⁴ Dz. U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁵ Nr 119/2012 w sprawie wydania opinii o prawidłowości planowania kwoty długu Gminy Lubrza.

⁶ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁷ Uchwała w sprawie wieloletniej prognozy finansowej na lata 2012-2020.

gdy art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸ określa, iż należy rzetelnie i jasno przedstawiać sytuację majątkową i finansową. Złożone, na podstawie art. 97 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe⁹, przez Gminę oświadczenia uprawniają banki do dochodzenia na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zadłużenia do łącznej wysokości 19.633.190,10 zł¹⁰.

[akta kontroli, str. 82-86]

Pomimo, iż na podstawie zarządzenia Wójta Gminy z 31.01.2011 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości, stosownie do ww. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r., od 1.01.2011 r. zmieniły się zasady księgowania na kontach 134 – Kredyty bankowe, 260 – Zobowiązania finansowe i 909 – Rozliczenia międzyokresowe¹¹, nie ujmowano w księgach rachunkowych budżetu odsetek od kredytów bankowych i pożyczek. Dopiero w trakcie kontroli NIK, dwoma poleceniami księgowania z 5.12.2012 r. na kwotę łączną 788.700,10 zł, dokonano księgowania należnych i faktycznie zapłaconych odsetek od pożyczek i kredytów.

Na podstawie kolejnych 8 poleceń księgowania z dnia 5.12.2012 r. zaewidencjonowano przyszłe zobowiązanie z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek za lata 2013-2020 na łączną kwotę 733.474 zł¹².

[akta kontroli, str. 244-255]

Z wyjaśnienia Wójta Gminy oraz Skarbnika wynika, że pominięcie w informacji dodatkowej bilansu skonsolidowanego kwot potencjalnych zobowiązań wynikających z zabezpieczenia spłaty kredytów i pożyczek oraz w ewidencji księgowej należnych odsetek spowodowane było przeoczeniem.

[akta kontroli, str. 352-354, 647-648]

2. Zobowiązania wymagalne Gminy na 30.09.2012 r. wynosiły 126.504,38 zł i wynikały z nieuregulowania przez Samorządowy Zakład Budżetowy w Lubrzy faktur za odprowadzenie ścieków do oczyszczalni w Świebodzinie. Z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań obciążono Zakład odsetkami na łączną kwotę 4.035,56 zł.

[akta kontroli, str. 470-472]

Wójt wyjaśnił, że w styczniu 2013 r. przeanalizuje sprawy związane z ww. nieprawidłowościami i rozważy zasadność kierowania w tym zakresie zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

[akta kontroli str. 647-648]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zbadanym obszarze.

⁸ Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1376 ze zm.

¹⁰ W tym: weksel in blanco i oświadczenie o poddaniu się egzekucji do kwoty 10.000.000 zł, weksle in blanco do pożyczek w łącznej wysokości 8.585 816 zł oraz odsetki należne w łącznej wysokości 1.047374,10 zł.

¹¹ Konto 909 obejmuje m.in. koszty finansowe stanowiące wydatki przyszłych okresów, w tym m.in. odsetki od pożyczek i kredytów.

¹² Zapisy na koncie pozabilansowym - odsetki od kredytów i pożyczek zgodnie z prognozą gminy na lata 2012-2020.

2. Realizacja dochodów i wydatków budżetowych

2.1. Dochody

Opis stanu
faktycznego

Plan dochodów po zmianach na 2011 r. określony w wysokości 22.945 tys. zł został wykonany w kwocie 22.893 tys. zł (99,8%). W strukturze wykonanych dochodów największe pozycje stanowiły dotacje celowe na projekty i programy unijne (49% - 11.236 tys. zł), dochody własne (25% - 5.824 tys. zł), subwencja ogólna (14% - 3.242 tys. zł) i dotacje celowe z budżetu państwa (10% - 2.368 tys. zł). W porównaniu do 2010 r. wykonane dochody były wyższe o 20%, w tym m.in. dotacje z budżetu państwa o 44% i dochody własne o 28%. Do 30.09.2012 r. wykonano dochody ogółem w kwocie 12.837 tys. zł (79% planowanych).

[akta kontroli str. 274-275]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2. Wydatki

Opis stanu
faktycznego

Plan wydatków po zmianach na 2011 r. ustalony w wysokości 30.370 tys. zł wykonany został w kwocie 28.252 tys. zł (93%). Z wydatków wykonanych w 2011 r. wydatki bieżące stanowiły 8.883 tys. zł, a majątkowe (inwestycyjne) 19.369 tys. zł. Do 30.09.2012 r. zrealizowano wydatki w kwocie 10.850 tys. zł (74%), z tego wydatki bieżące stanowiły 6.632 tys. zł, a majątkowe 4.218 tys. zł.

[akta kontroli, str. 272-273]

Wójt Gminy zarządzeniem z 4.04.2011 r. ustalił regulamin udzielania zamówień publicznych o wartości powyżej 5.000 zł, a nieprzekraczających 14.000 euro netto¹³.

[akta kontroli, str. 71-74]

Kontrola 11 wydatków powyżej 5 tys. zł dokonanych w 2011 r. (pięciu) i 2012 r. (sześciu) wykazała, że we wszystkich przypadkach zrealizowano je z naruszeniem ww. wewnętrznych uregulowań.

[akta kontroli, str. 326-336, 343-344]

Analiza zamówienia publicznego na kwotę 733.356,67 zł netto (brutto 798.230,21 zł), którego przedmiotem była rozbudowa i przebudowa ze zmianą sposobu użytkowania budynku mieszkalno-gospodarczego na budynek mieszkalny wielorodzinny z przeznaczeniem na lokale socjalne położonego w m. Zagórze wykazała, że wyłonienie wykonawcy zamówienia nastąpiło na zasadzie wyboru najkorzystniejszej oferty w oparciu o przyjęte kryteria, przy zachowaniu zasad uczciwej konkurencji. Zamawiający w sposób rzetelny dokonywał i dokumentował czynności wymagane przepisami ustawy Pzp, oprócz obowiązku poinformowania o wyborze najkorzystniejszej oferty wynikającego z art. 92 ust. 2 ustawy Pzp. Oferta wykonawcy zawierała wymagane przez zamawiającego dokumenty i oświadczenia oraz była zgodna ze specyfikacją istotnych warunków zamówienia. Umowa z wykonawcą zawarta została 29.06.2012 r., z terminem realizacji do 30.11.2012 r., przedłużonym następnie¹⁴ do 14.12.2012 r.

¹³ Procedura udzielania zamówienia rozpoczyna się każdorazowo od pracownika merytorycznie odpowiedzialnego za jego realizację, który wszczyna postępowanie, zapraszając do składania ofert, co najmniej trzech wykonawców. Wyboru oferty najkorzystniejszej dokonuje się na podstawie porównania ofert z uwzględnieniem zasad celowości, gospodarności i legalności. Udzielenie zamówienia o wartości powyżej 5.000 zł następuje na podstawie umowy. Przed udzieleniem zamówienia wymagana jest akceptacja przełożonego. Z ww. regulaminu wynikają wymagane czynności i dokumenty, i tak: - ustalenie wartości zamówienia, - zaproszenie do składania ofert - min. do 3 podmiotów, - informacja o zamówieniu: BIP i tablica ogłoszeń, - akceptacja Wójta, - zawarcie umowy. Ww. procedury obowiązują wszystkich pracowników, a wykonanie zarządzenia powierzono Sekretarzowi Gminy.

¹⁴ W związku z wystąpieniem niezbędnych robót dodatkowych nieobjętych dokumentacją budowlaną,

Kontrola realizacji inwestycji wykazała, że nie były przestrzegane postanowienia umowy. Zadanie to współfinansowane jest ze środków Agencji Nieruchomości Rolnych - zgodnie z zawartą 20.01.2012 r. umową bezzwrotnej pomocy w wysokości 500.000 zł. Z umowy oraz aneksu¹⁵ wynika m.in. że Gmina zobowiązała się do zakończenia prac w terminie do 21.12.2012 r. i rozliczenia ww. zadania. Do 14.12.2012 r. sfinansowano ze środków Agencji roboty na kwotę 439.009,04 zł¹⁶.

[akta kontroli, str. 399-400, 436-455, 627, 644]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Analiza ww. 11 wydatków powyżej 5 tys. zł na łączną kwotę 242.877,69 zł dokonanych w 2011 r. i 2012 r. wykazała we wszystkich przypadkach naruszenie wewnętrznych postanowień w zakresie udzielania zamówień publicznych do kwoty 14.000 euro netto. W 9 przypadkach brak było dokumentów dotyczących ustalenia wartości zamówienia, w 10 zaproszenia do składania ofert, a we wszystkich przypadkach brak było informacji o zamówieniu na stronie BIP i tablicy ogłoszeń oraz akceptacji zamówienia przez Wójta. W 7 przypadkach udzielenie zamówienia nastąpiło na podstawie zlecenia, podczas gdy wymaganą formą była umowa.

[akta kontroli, str. 343-344]

Z wyjaśnień pracowników¹⁷ wynika, że albo nie znali w pełni ww. uregulowań wewnętrznych albo w natłoku obowiązków i spraw przeoczone wynikające z nich obowiązki.

[akta kontroli, str. 345-348]

W trakcie kontroli NIK wszyscy pracownicy Urzędu potwierdzili na piśmie zapoznanie się z ww. zarządzeniem.

[akta kontroli, str. 350-351]

2. Analiza wybranych losowo 5 projektów decyzji o warunkach zabudowy i decyzji inwestycji celu publicznego opracowanych na zlecenie Urzędu wykazała, że na projektach tych brak było identyfikacji osoby sporządzającej go, poza numerem wpisu na listę izby samorządu zawodowego urbanistów. Projekty nie posiadały własnoręcznego podpisu osoby uprawnionej wraz z jego opieczątowaniem potwierdzającym niezbędne uprawnienia osoby przygotowującej stosowny projekt¹⁸.

[akta kontroli, str. 625]

3. Informacja o wyborze najkorzystniejszej oferty dot. ww. zamówienia na rozbudowę i przebudowę ww. budynku w m. Zagórze nie została zamieszczona na stronie internetowej Gminy oraz w miejscu publicznie dostępnym, np. na tablicy ogłoszeń, co stanowiło naruszenie przepisu art. 92 ust. 2 ustawy Pzp. Informacja w tym zakresie zamieszczona została na stronie BIP dopiero w trakcie kontroli NIK¹⁹.

[akta kontroli, str. 409-435, 459-462]

¹⁵ Aneks nr 2 z 21 listopada 2012 r. zawarty pomiędzy Agencją Nieruchomości Rolnych a Gminą Lubrza.

¹⁶ W dniu 19.12.2012 r. wpłynęła do gminy faktura podwykonawcy nr 21/B/2012 r. z 19.12.2012 r. za roboty ogólnobudowlane w kwocie brutto 75.775,09 zł. Fakturę przekazano do rozliczenia do ANR.

¹⁷ Danuta Gieciold - inspektor, Krzysztof Rosiński - inspektor ds. turystyki i promocji, Mirosław Sławski - inspektor ds. budownictwa i zamówień publicznych.

¹⁸ Z wyroku Sądu Administracyjnego w Olsztynie (II SA/OI 882/09 z 17.11.2009 r.) wynika m.in., że: 1. Projekty decyzji o warunkach zabudowy sporządza osoba profesjonalnie przygotowana do prac projektowych i planistycznych związanych z gospodarką przestrzenną. Rozstrzygającą przesłanką jest wpis takiej osoby na listę izby odpowiedniego samorządu zawodowego. Niezachowanie tego obowiązku będzie zakwalifikowane jako rażące naruszenie prawa i może stanowić podstawę do stwierdzenia nieważności decyzji na podstawie art. 156 § 1 pkt 2 k.p.a. 2. Samo naniesienie adnotacji w formie wydruku komputerowego nie stanowi potwierdzenia opracowania projektu decyzji przez uprawnioną osobę. Załączniki takie nie mają w istocie mocy dokumentu.

¹⁹ Tj. w dniu 5 grudnia 2012 r. Z protokołu z postępowania z 2.08.2012 r. w trybie przetargu nieograniczonego wynika, że zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zamieszczono na stronie internetowej zamawiającego.

Mirosław Sławski wyjaśnił, że powyższa nieprawidłowość powstała z niedopatrzenia i nagromadzenia wykonywanych obowiązków.

[akta kontroli, str. 384-387]

Niezgodnie z umową i ofertą realizowano ww. zadanie. Z oferty wykonawcy wynika, że prace będą realizowane przez dwóch podwykonawców: z branży budowlanej (79,58% wartości zamówienia²⁰) i sanitarnej (12% wartości zamówienia²¹). Tymczasem podwykonawca (Zakład Ogólnobudowlany Żary sp. z o.o.) otrzymał łącznie do 20.12.2012 r. - 444.716,83 zł, tj. 55,7% wartości zamówienia, podczas gdy z oferty wynika jego udział w realizacji zadania w wysokości 12% wartości przedmiotu zamówienia. Gmina nie posiada umów i harmonogramów zawartych przez wykonawcę prac z podwykonawcami robót. Obowiązek akceptacji tych umów przez Gminę wynika z § 10 umowy.

Z naruszeniem postanowień wynikających z umowy dokonywano także zapłaty wynagrodzenia. Na przedkładanych do faktury protokołach odbioru częściowego wykonanego zadania we wszystkich przypadkach (4 protokoły) brak było akceptacji zamawiającego (podpisu). Obowiązek w tym zakresie wynika z § 5 ust. 1 umowy z 29.06.2012 r.

[akta kontroli, str. 624, 626, 628-630, 632-634, 636-638, 640-642]

Mirosław Sławski wyjaśnił, że brak podpisu na protokołach wynika z przeoczenia i niedopatrzenia.

[akta kontroli, str. 645-646]

Wójt wyjaśnił: *nie wnikałem, kto faktycznie prowadzi prace związane z modernizacją budynku socjalnego. Wykonanie większego zakresu prac podwykonawcy było przeoczeniem z naszej strony. Wystąpimy do wykonawcy o dostarczenie stosownych umów.*

[akta kontroli, str. 647-648]

Kontrola wykazała, że termin realizacji umowy w zakresie rozbudowy i przebudowy ww. budynku nie został dotrzymany. Mimo przedłużenia terminu realizacji zadania do 14.12.2012 r. stwierdzono w wyniku oględzin przeprowadzonych w ww. dniu, że w dalszym ciągu prowadzono w tym obiekcie roboty remontowo-budowlane.

[akta kontroli, str. 399-400, 466-469]

Marcin Wojewódka - inspektor nadzoru inwestorskiego stwierdził m.in., że na dzień 30 listopada 2012 r. odebrał roboty stanowiące 61,25% wartości inwestycji. Według inspektora nadzoru termin zakończenia prac do końca grudnia 2012 r. jest nierealny.

[akta kontroli, str. 463-464a]

Wójt Gminy wyjaśnił, że obecnie brak jest podstaw do kolejnej zmiany terminu zakończenia prac oraz podpisania kolejnego aneksu. Zgodnie z umową z wykonawcą naliczona zostanie kara za nie dotrzymanie terminu realizacji zadania w wysokości 0,5% wynagrodzenia netto za każdy dzień opóźnienia, tj. kwota ok. 3.666 zł dziennie.

[akta kontroli, str. 475-476]

4. Nierzetelnie sporządzono roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w roku 2011 (druk ZP-SR1), o którym mowa w przepisie art. 98 ust. 1 ustawy Pzp. W sprawozdaniu ujęto bowiem jedno zamówienie, którego nie wykazuje się w sprawozdaniu²² oraz nie wykazano jednego zamówienia, które powinno być zawarte w tym sprawozdaniu²³.

[akta kontroli, str. 234-236]

²⁰ Firma Krzys-Bud Budownictwo Ogólne Krzysztof P.

²¹ Firma Zakład Ogólnobudowlany Żary sp. z o.o.

²² Tj. zamówienie udzielone 12.09.2011 r. w trybie przetargu nieograniczonego na roboty budowlane dotyczące rozbudowy świetlicy wiejskiej w miejscowości Zagórze na 37.448,17 zł netto, tj. o równowartości 9.754,6 euro – zamówienie dofinansowane środkami Unii Europejskiej.

²³ Tj. zamówienia udzielonego 30.12.2011 r. w trybie zamówienia z wolnej ręki na usługę konserwacji oświetlenia dróg i ulic miejsc publicznych na terenie gminy Lubrza na 77.100,48 zł netto, tj. o równowartości 20.083,50 euro.

Sporządzający ww. sprawozdanie inspektor ds. budownictwa i zamówień publicznych Urzędu Mirosław Sławski wyjaśnił, że powyższe wynika z jego przeoczenia oraz, że w najbliższym czasie sporządzi korektę nr 2 ww. sprawozdania za 2011 r. i umieści ją na portalu Urzędu Zamówień Publicznych (UZP). Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych w roku 2011 (korekta nr 2) zostało umieszczone na portalu UZP 18.12.2012 r.

[akta kontroli, str. 238, 479-482]

5. Wbrew obowiązkowi określonymu w przepisie art. 95 ust. 1 ustawy Pzp dopiero po 314 dniach od zawarcia umowy zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenie o udzieleniu w dniu 30.12.2011 zamówienia publicznego na usługę konserwacji oświetlenia dróg i ulic miejsc publicznych na terenie gminy Lubrza (na kwotę 77.100,48 zł netto, 94.833,59 zł brutto).

[akta kontroli, str. 485-492]

Mirosław Sławski wyjaśnił m. in., że ww. ogłoszenie zostało zamieszczone z opóźnieniem z powodu dużej ilości prowadzonych spraw służbowych.

[akta kontroli, str.618-619]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zbadanym obszarze.

3. Windykacja należności

3.1 Należności z tytułu dochodów własnych

Opis stanu faktycznego

Według sprawozdania Rb-N należności ogółem Gminy na 31.12.2011 r. wynosiły 1.645.902,82 zł, w tym: należności wymagalne 1.285.872,08 zł (z tytułu dostaw towarów i usług 266.240,04 zł, pozostałe 1.019.632,04 zł) i niewymagalne 360.030,74 zł. Na 30.09.2012 r. (wg sprawozdania Rb-N za III kwartał 2012 – korekta nr 3 z 16.11.2012 r.) należności ogółem Gminy wynosiły 2.513.593,84 zł, w tym: należności wymagalne 1.248.367,14 zł (z tytułu dostaw towarów i usług 104.806,85 zł, pozostałe 1.143.560,29 zł), pozostałe należności (niewymagalne) 1.265.226,70 zł.

Na 30.09.2012 r. zaległości dotyczące podatków od osób fizycznych (100.709,56 zł) i od osób prawnych (1.042.850,73 zł) wynosiły łącznie 1.143.560,29 zł.

[akta kontroli, str. 188-189, 191-196]

Stosownie do zapisów art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji²⁴: *Egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie (...). Postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia. Natomiast wg zapisów art. 26 § 1 ww. ustawy: Organ egzekucyjny wszczyna egzekucję administracyjną na wniosek wierzyciela i na podstawie wystawionego przez niego tytułu wykonawczego (...). W załączniku do zarządzenia Wójta nr 0151/24/08 z 29.12.2008 r. określono zasady dotyczące wystawiania upomnień i tytułów wykonawczych²⁵.*

[akta kontroli, str. 197-199]

²⁴ Dz. U. z 2012 r. poz. 1015 ze zm.

²⁵ Zapisano m. in., że: Upomnienia wystawia się w następujących terminach: - podatek od nieruchomości, rolny, leśny od osób fizycznych; do 30 czerwca po upływie terminu płatności I i II raty podatku, do 15 grudnia po upływie terminu płatności III i IV raty, - podatek od nieruchomości, rolny, leśny od osób prawnych; co kwartał do 10 kwietnia, 10 lipca, 10 października, 20 grudnia, - podatek od środków transportowych; 30 dni po upływie terminu płatności (upomnienie wystawia się w przypadku zaległości przekraczającej wysokość kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Tytuły wykonawcze wystawia się w następujących terminach: - podatek od nieruchomości, rolny, leśny od osób fizycznych i od osób prawnych; do 30 dni od dnia otrzymania potwierdzenia odbioru upomnienia, - podatek od środków transportowych od osób fizycznych i osób prawnych; do 60 dni po upływie terminu płatności (tytuł wykonawczy wystawia się w przypadku zaległości przekraczającej wysokość kosztów upomnienia w postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

Analizą działań windykacyjnych objęto wystawianie przez Urząd upomnień i tytułów wykonawczych oraz dochodzenie należności w stosunku do podatników zalegających na 30.09.2012 r. z płatnościami za okres od 1.01.2011 r. do 30.09.2012 r. w podatku rolnym, od nieruchomości, leśnym oraz od środków transportowych. W zakresie windykacji podatku leśnego oraz podatku od środków transportowych od osób prawnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Według stanu na 30.09.2012 r. nieprawidłowości w windykacji podatków od osób fizycznych dotyczyły ogółem kwoty 18.238,80 zł, a mianowicie:

- Spośród 188 podatników podatku rolnego zalegających z zapłatą kwoty ogółem 32.613,68 zł, kontrolą objęto działania Urzędu prowadzone w stosunku do podatników zalegających na kwotę ponad 1.000 zł, tj. wobec 6 podatników zalegających na kwotę ogółem 22.190,55 zł, tj. 68% wszystkich zaległości z tego tytułu. Nieprawidłowości dotyczyły działań Urzędu wobec 3 podatników, którym 3 tytuły wykonawcze na kwotę ogółem 2.366 zł wystawiono i skierowano do egzekucji od 166 do 189 dni po terminie określonym w załączniku do ww. zarządzenia Wójta.
- Spośród 257 podatników podatku od nieruchomości zalegających z zapłatą kwoty ogółem 55.676,08 zł kontrolą objęto działania Urzędu prowadzone w stosunku do podatników zalegających na kwotę ponad 1.000 zł, tj. wobec 11 podatników zalegających na kwotę ogółem 33.848,12 zł, tj. 60,8% zaległości z powyższego tytułu. Nieprawidłowości dotyczyły działań Urzędu wobec 8 podatników, którym 7 upomnień na kwotę ogółem 1.393 zł wystawiono od 68 do 434 dni po terminie określonym w załączniku do ww. zarządzenia Wójta, oraz 9 tytułów wykonawczych na kwotę ogółem 2.510 zł wystawiono i skierowano do egzekucji od 33 do 184 dni po terminie określonym w ww. załączniku. Ponadto do czasu kontroli NIK nie wystawiono 4 tytułów wykonawczych dla 2 podatników na kwotę ogółem 1.505 zł pomimo upływu terminu ich wystawienia i skierowania do egzekucji, tj. 2 tytułów dotyczących 1 i 2 oraz 3 i 4 raty podatku za 2011 r. (pomimo upływu odpowiednio: 492, 349 dni) oraz 2 tytułów dot. 1 i 2 raty podatku za 2012 r. (pomimo upływu odpowiednio 154 i 134 dni).
- Kontrolą objęto działania Urzędu prowadzone w stosunku do wszystkich 7 podatników zalegających z zapłatą podatku od środków transportowych w łącznej kwocie 12.187,80 zł. Nieprawidłowości dotyczyły działań Urzędu wobec 5 podatników, którym 7 upomnień na kwotę ogółem 8.355,80 zł wystawiono od 38 do 319 dni po terminie określonym w załączniku do ww. zarządzenia Wójta, oraz 2 tytuły wykonawcze na kwotę ogółem 1.185 zł wystawiono i skierowano do egzekucji 33 dni po wymaganym terminie.

[akta kontroli, str. 191-193]

Inspektor w referacie gospodarki finansowej Urzędu Gminy Lubrza Jolanta Lulczyk wyjaśniła, że powyższe nieprawidłowości wynikały z nadmiaru pracy oraz że jednemu z 2 podatników, którym nie wystawiono tytułów wykonawczych, jeszcze w toku kontroli NIK wystawiła tytuł (na kwotę 787 zł), a drugi spłacił część zaległości i zadeklarował spłatę pozostałej zaległości do końca 2012 r.

[akta kontroli, str. 200, 483-484]

2. Według stanu na 30.09.2012 r. nieprawidłowości w windykacji podatków od osób prawnych dotyczyły ogółem kwoty 377.753 zł, a mianowicie:

- Spośród 9 podatników podatku od nieruchomości zalegających z zapłatą kwoty ogółem 1.034.642,35 zł kontrolą objęto działania Urzędu prowadzone w stosunku do podatników zalegających na kwotę ponad 1.000 zł, tj. wobec 4

podatników zalegających na kwotę ogółem 1.034.247,35 zł, tj. 99,9% zaległości z tego tytułu. Nieprawidłowości dotyczyły działań Urzędu wobec 3 podatników, którym 7 upomnień na kwotę ogółem 140.598 zł wystawiono od 4 do 43 dni po terminie określonym w załączniku do ww. zarządzenia Wójta, oraz 14 tytułów wykonawczych na kwotę ogółem 235.344 zł wystawiono i skierowano do egzekucji od 5 do 95 dni po wymaganym terminie.

- Spośród 6 podatników podatku rolnego zalegających z zapłatą kwoty ogółem 8.173,38 zł kontrolą objęto działania Urzędu prowadzone w stosunku do podatników zalegających na kwotę ponad 1.000 zł, tj. wobec 3 podatników zalegających na kwotę ogółem 7.772,38 zł, tj. 95,1% wszystkich zaległości. Nieprawidłowości dotyczyły działań Urzędu wobec 2 podatników, którym 6 tytułów wykonawczych na kwotę ogółem 1.811 zł wystawiono i skierowano do egzekucji od 17 do 51 dni po terminie określonym w załączniku do ww. zarządzenia Wójta.

[akta kontroli, str. 194-196]

Inspektor w referacie gospodarki finansowej Urzędu Gminy Lubrza Anna Osuch wyjaśniła, że powyższe wynikało z nadmiaru pracy oraz, że: „(...) należności te nie uległy przedawnieniu i wszystkie objęte są postępowaniami egzekucyjnymi.”

[akta kontroli, str. 201]

Łącznie nieprawidłowości wynikające z nieterminowego wystawiania upomnień (wystawianych od 4 do 434 dni po terminie określonym w ww. załączniku do zarządzenia Wójta) i tytułów wykonawczych (wystawianych od 2 do 189 dni po terminie określonym w załączniku do ww. zarządzenia Wójta) w badanej próbie należności z tytułu podatków od osób fizycznych i od osób prawnych wynosiły 395.991,80 zł.

[akta kontroli, str. 191-196]

3.2. Należności alimentacyjne

Opis stanu faktycznego

Jedynymi zaległościami związanymi z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, były zaległości z tytułu świadczeń alimentacyjnych (zaliczka alimentacyjna i fundusz alimentacyjny) wypłaconych uprawnionym. Łączna zaległość z ww. tytułów wynosiła na koniec 2010 r. 387.926,30 zł²⁶, na koniec 2011 r. 536.050,16 zł²⁷, na koniec III kwartału 2012 r. 653.830,11 zł²⁸. Windykację ww. zaległości prowadził Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubrzy (GOPS). Z uchwały Rady Gminy Lubrza z 29.12.2005 r. w sprawie statutu GOPS wynika m.in., że bieżący nadzór nad działalnością Ośrodka sprawuje Wójt Gminy.

[akta kontroli, str. 309-324]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

Z informacji udzielonej przez kierownika GOPS wynika, że w 2011 r. i do grudnia 2012 r. nie podejmowano działań windykacyjnych wobec osób zalegających z wpłatą należności z tytułu funduszu alimentacyjnego. Nie wystawiano decyzji w sprawie zwrotu przez dłużnika alimentacyjnego należności, upomnień wzywających do zwrotu należności oraz tytułów wykonawczych i nie przekazywano ich do organu egzekucyjnego. W 2011 r. nie wysłano upomnień do 34 osób

²⁶ W tym zaległości w części należnej budżetowi państwa 221.388,90 zł oraz w części należnej gminie 166.537,40 zł.

²⁷ W tym zaległości w części należnej budżetowi państwa 322.085,37 zł oraz w części należnej gminie 213.964,79 zł.

²⁸ W tym zaległości w części należnej budżetowi państwa 405.275,36 zł oraz w części należnej gminie 248.554,75 zł.

zalegających z należnościami na kwotę 120.873,93 zł, a w 2012 r. (do 30.09.2012 r.) do 34 osób na kwotę 91.072,09 zł. Brak działań windykacyjnych nie skutkowało przedawnieniem należności. W okresie objętym kontrolą GOPS nie realizował obowiązków wynikających z art. 5 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów²⁹. Kierownik GOPS zobowiązała się nadrobić wszelkie zaległości związane z realizacją postępowania wobec dłużników alimentacyjnych do końca I kwartału 2013 r.

W Ośrodku brak jest m.in., regulaminu organizacyjnego, polityki rachunkowości oraz dokumentów dotyczących kontroli zarządczej. Ponadto w strukturze organizacyjnej Ośrodka brak jest stanowiska głównego księgowego.

W latach 2011–2012 Gmina nie przeprowadzała w Ośrodku kontroli merytorycznej pomimo posiadania informacji o znacznym wzroście zaległości z tytułu zaliczki alimentacyjnej, funduszu alimentacyjnego oraz odsetek³⁰.

[akta kontroli, str. 298-307]

W ww. sprawie Skarbnik Gminy oświadczyła, że od 01.01.2006 r. został wyodrębniony rachunek dla GOPS, jednakże umowę na jego prowadzenie podpisał Wójt i Skarbnik. Kontrola finansowa GOPS prowadzona była przez mnie na bieżąco i w sposób ciągły, z uwagi na fakt zatwierdzania dokumentów do zapłaty przez Skarbnika i Wójta. Kontrolę merytoryczną sprawuje kierownik GOPS. Księgi rachunkowe GOPS w Lubrzy prowadzone były do 30.09.2012 r. przez pracownika działu finansów Urzędu Gminy w Lubrzy. Z dniem 01.10.2011 r. powierzono w wymiarze ¼ etatu stanowisko głównego księgowego Pani J.Cz. Jesteśmy w trakcie przygotowywania zmiany do umowy na prowadzenie rachunku GOPS w Lubrzy z zawartej z PKO BP w Zielonej Górze. Nowa umowa z PKO BP wejdzie w życie 01.01. 2013 roku. W statucie brak jest stanowiska głównego księgowego. W opracowanej polityce rachunkowości określiłam zasady dla wszystkich jednostek organizacyjnej gminy. W najbliższym czasie podjęte zostaną działania w zakresie uaktualnienia statutu GOPS. W sprawie nie dochodzenia należności Skarbnik Gminy wyjaśniła, że zaliczkę alimentacyjną prowadzi syntetycznie. Analitykę prowadzi Ośrodek. Kierownik ośrodka nie zgłaszał jej problemów występujących w tym zakresie. Nie wiedziała, że nie wystawiano upomnień i nie dochodzono należności z tego tytułu.

[akta kontroli, str. 392, 477-478]

Z wyjaśnień Wójta wynika, że nie podejmował żadnych działań wynikających z nadzoru nad GOPS, ponieważ kierownik GOPS nie informował go o problemach w funkcjonowaniu Ośrodka. Ponadto nie wpływały do Gminy żadne skargi na działanie Ośrodka. Jednocześnie Wójt zobowiązał się do pełniejszego wglądu w działanie Ośrodka oraz do analizy przedkładanych dokumentów i sprawozdań. Ponadto Wójt wyjaśnił, że *Kierownik GOPS nie zgłaszał braków odnośnie regulaminu organizacyjnego, polityki rachunkowości czy kontroli zarządczej. Podejmiemy działania dotyczące aktualizacji statutu m.in. o stanowisko głównej księgowej Ośrodka oraz w zakresie wymaganej dokumentacji, a do końca I kwartału 2013 r. nadrobimy zaległości w zakresie działań windykacyjnych. (...) W styczniu 2013 r. przeanalizujemy sprawy związane z nieprawidłowościami w GOPS odnośnie braku windykacji. Wypracowany materiał w tym zakresie pozwoli mi na podjęcie decyzji o zasadności kierowania zawiadomienia o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.*

[akta kontroli, str. 475-476, 647-648]

²⁹ Nie przekazywał komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucje zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego, oświadczenia majątkowego, rodzinnego wywiadu środowiskowego, nie zobowiązywał dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy, jako bezrobotny lub poszukujący pracy oraz nie informował właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, nie kierował wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, nie składał wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7).

³⁰ Sprawozdania Ro-27ZZ, podpisywane były przez Skarbnika i Wójta Gminy.

4. Wykorzystanie dotacji oraz środków przeznaczonych na realizację projektów współfinansowanych środkami europejskimi

4.1. Dotacje przeznaczone na zadanie własne gminy

Opis stanu
faktycznego

Gmina stosownie do art. 90r ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty³¹ otrzymała z LUW dotację celową na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w łącznej kwocie 39.259 zł w 2011 r. (terminowo zwrócono niewykorzystaną kwotę 19.892,20 zł) i 39.776 zł w 2012 r. (terminowo zwrócono niewykorzystaną kwotę 16.948,26 zł). Niskie wykorzystanie dotacji otrzymanej na ww. zadanie jak wynika z wyjaśnienia Skarbnika Gminy spowodowane było głównie niskim kryterium dochodowym ustalonym na jednego członka rodziny na mocy ustawy o pomocy społecznej. Zarówno w roku 2011 jak i w roku 2012 była to kwota 351 zł na osobę w rodzinie. W Gminie Lubrza niewiele rodzin spełnia to kryterium.

[akta kontroli, str. 352-354, 364-365]

W 2011 r. ww. zadanie Gmina dofinansowała własnymi środkami w kwocie 3.246,90 zł (16,8%³²). Procentowy udział dofinansowania w 2012 r. był prawidłowy, tj. wynosił 20%³³. Zgodnie z art. 90f ww. ustawy Rada Gminy uchwaliła regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy³⁴.

[akta kontroli, str. 274-275, 364-365, 380, 401]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Kwota wykorzystanej dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym w 2011 r. przekraczała dopuszczalny przepisem art. 128 ust. 1 ustawy o finansach publicznych próg - 80 % kosztów realizacji zadania. Ze środków gminnych poniesiono bowiem 16,8% ogółu kosztów z tym związanych.

Jadwiga Czerwieńska podinspektor podała, że przez przeoczenie w 2011 r. nie zostały ujęte wydatki w wymaganej 20% wysokości, jako wkład własny.

[akta kontroli, str. 355, 380-381]

2. Wbrew postanowieniom uchwały Rady Gminy³⁵ Wójt nie powołał komisji stypendialnej do opiniowania wniosków o udzielenie pomocy oraz nie określił trybu oraz szczegółowych zadań tej komisji. Z analizy dokumentacji³⁶ wynika, że sprawami w zakresie przyjęcia wniosku, zarejestrowania go i zakwalifikowania oraz opracowania i zatwierdzenia decyzji zajmuje się jedna osoba, Danuta Hołowaty – inspektor, która oświadczyła, że samodzielnie analizuje, opiniuje wnioski

³¹ Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³² Brakująca kwota to 626,46 zł do 20 % wkładu własnego gminy.

³³ W 2012 r. wypłacono łącznie 22.827,74 zł.

³⁴ Określono w nim sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego w zależności od sytuacji materialnej uczniów i ich rodzin, formy, w jakich udziela się stypendium szkolnego w zależności od potrzeb uczniów zamieszkałych na terenie gminy, tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego oraz tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego w zależności od zdarzenia losowego.

³⁵ Uchwała nr XXIV/149/2005 Rady Gminy Lubrza z 31 marca 2005 r. w sprawie udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Lubrza.

³⁶ Program do obsługi świadczeń rodzinnych.

w sprawie przyznawania pomocy materialnej o charakterze edukacyjnym oraz przygotowanie i zatwierdza decyzje w przedmiotowych sprawach.

[akta kontroli, str. 355, 380-381]

Z wyjaśnień Wójta Gminy wynika, że nie powołanie ww. komisji spowodowane było precyzyjnym określeniem zasad i kryteriów przyznawania stypendiów socjalnych w uchwale z 2005 r. Wójt uznał, że ze względu na ograniczone zasoby ludzkie, porównania dochodów wnioskodawcy z kryteriami przyznawania stypendiów, może dokonać pracownik merytoryczny. Na tej podstawie w uchwale Rady Gminy z 26.09.2012 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie Gminy Lubrza, nie wprowadzono zapisu dotyczącego powoływania komisji do opiniowania wniosków.

[akta kontroli, str. 393-398, 402-408]

4.2. Dotacja z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń alimentacyjnych

Opis stanu faktycznego

Gmina otrzymała dotację z budżetu wojewody na zadania z zakresu zabezpieczenia społecznego na realizację świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, w 2011 r. w wysokości 1.231,9 tys. zł, natomiast w 2012 r. 936,9 tys. zł (wg stanu na 30.09.2012 r.). Otrzymane środki z dotacji celowej pokrywały potrzeby bieżącej wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W 2011 r. wypłacono 473 świadczenia w łącznej kwocie 137.462 zł (35 uprawnionych)³⁷, a w okresie trzech kwartałów 2012 r. – 315 świadczeń na kwotę 98.865 zł (33 uprawnionych).

W 2012 r. należne budżetowi państwa dochody z tytułu funduszu alimentacyjnego, odsetek od funduszu oraz zaliczek alimentacyjnych w łącznej kwocie 9.255,67 zł przekazywano w prawidłowej wysokości i zgodnie z terminami wynikającymi z art. 255 ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych.

[akta kontroli, str. 278-281, 303-307, 325]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.3. Dotacja z przeznaczeniem na zwrot producentom rolnym podatku akcyzowego

Opis stanu faktycznego

Kontrolą NIK objęto dotację na wypłatę producentom rolnym zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego³⁸ w 2012 r. LUW w Gorzowie Wlkp. przekazał Gminie w 2012 r. dotacje na ww. wydatki oraz na koszty ustalania i wypłacania zwrotu ww. podatku ponoszone przez gminę (w wysokości 2% łącznej kwoty dotacji) w kwocie ogółem 129.240,65 zł. Ogółem w 2012 r. wypłacono wnioskodawcom z ww. tytułu kwotę 126.706,51 zł, natomiast 2.534,14 zł stanowiła kwota potrącona przez Gminę kosztów ustalania i wypłacania zwrotu tego podatku (łącznie 129.240,65 zł). Przyznaną w 2012 r. dotację rozliczono prawidłowo. Terminowo (17.05.2012 r.) przesłano do LUW okresowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe i okresowe rozliczenie dotacji za I półrocze 2012 r., terminowo (29.11.2012 r.) przesłano do LUW okresowe sprawozdanie rzeczowo-finansowe i okresowe rozliczenie dotacji za II półrocze 2012 r. (termin przesłania rocznego rozliczenia dotacji oraz rocznego sprawozdania rzeczowo-finansowego upływa 31.12.2012 r.).

[akta kontroli, str. 212-221]

³⁷ W 2011 r. z funduszu alimentacyjnego zwrócone zostały przez dłużników świadczenia na kwotę 16.893,56 zł; z tego przekazano na dochody budżetu państwa 10.592,42 zł i na dochody własne gminy 6.368 zł. Należności z tytułu wypłaconych świadczeń alimentacyjnych na koniec 2011 r. wynosiły 289.278,91 zł.

³⁸ Na podstawie ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. Nr 52, poz. 379 ze zm.)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4.4. Dotacja w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych

Opis stanu
faktycznego

Na podstawie umowy zawartej z Wojewodą Lubuskim w dniu 1.09.2011 r. Gminie przyznano dotację celową z budżetu państwa w kwocie 794.100 zł na inwestycję pn. „Przebudowa drogi gminnej Nowa Wioska-Bucze” realizowaną w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011. Całkowita wartość inwestycji określona została w wysokości 1.588.300 zł, a termin jej zakończenia do 30.11.2011 r.

Zamówienie na roboty budowlane udzielone zostało zgodnie z przepisami ustawy Pzp, w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę ryczałtową brutto 1.371.886,12 zł (1.115.354,57 zł netto).

W związku z uzyskaniem w wyniku przetargu niższej wartości robót w dniu 27.12.2011 r. Gmina dokonała do LUW zwrotu nadwyżki dotacji³⁹, tj. 103.236,94 zł (na ww. inwestycję wydatkowano z dotacji kwotę 690.863,06 zł).

[akta kontroli, str. 556-617]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. W dzienniku budowy (tom II) zapisano, iż 30.11.2011 r. zgłoszono do odbioru i odebrano w tym dniu wykonanie warstwy ścieralnej. W dniu 30.11.2011 r. kierownik budowy wpisem do ww. dziennika budowy zgłosiła zakończenie całości robót. W dniu 07.12.2011 r. Wójt Gminy Ryszard Skonieczek oraz Mirosław Sławski (jako przedstawiciele zamawiającego) oraz dwaj inspektorzy nadzoru inwestorskiego (w branży drogowej i w branży sanitarnej) podpisali protokół końcowego odbioru ww. robót. Roboty zostały odebrane bez usterek i wad. Z zapisów w dzienniku budowy nie wynika, aby do dnia końcowego odbioru robót były wykonane wszystkie prace objęte umową z wykonawcą, w tym aby wykonano oznakowanie poziome jezdni farbą chlorokauczkową, linii na skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych o wartości wg kosztorysu ofertowego 4.149,60 zł netto (5.104 zł brutto). Na fakturze końcowej firmy Hydrobiel za wykonanie ww. robót budowlanych z 05.12.2011 r. na kwotę 397.891,29 zł brutto Mirosław Sławski zapisał, iż dokonał w dniu 07.12.2011 r. sprawdzenia tej faktury pod względem merytorycznym. Potwierdził tym, że wszystkie prace objęte umową zostały wykonane prawidłowo i terminowo. Na tej podstawie wykonawcy w dniu 07.12.2011 r. wypłacono ww. kwotę jako płatność końcową za prawidłowe i zgodne z umową wykonanie wszystkich prac, pomimo tego, że faktycznie wszystkie prace nie zostały zrealizowane. Zawiadomienie o zakończeniu ww. robót zgłoszono do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Świebodzinie w dniu 29.02.2012 r., tj. po upływie prawie 3 miesięcy od protokolarnego odbioru robót.

[akta kontroli, str. 569-583, 588-589, 599-603, 651-652]

Mirosław Sławski wyjaśnił m. in., że: „Ze względu na niesprzyjające warunki atmosferyczne (niskie temperatury, wilgotność powietrza) oraz technologię układania farby chlorokauczkowej (do układania tej farby jest wymagane, aby była ona układana w odpowiednio wysokiej temperaturze i na suchą odparowaną masę) prace polegające na oznakowaniu poziomym jezdni farbą chlorokauczkową, linii na skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych, malowanie mechaniczne o wartości 4.149,60 zł netto (5.104 zł brutto) nie były wykonane do 30.11.2011 r. oraz

³⁹ Zgodnie z załącznikami programu dotacja nie mogła przekroczyć 50% wartości inwestycji.

nie były wykonane do dnia odbioru, tj. do 07.12.2011 r. Wykonawca poinformował w dniu 30.11.2011 r., że zdaży wykonać malowania, tj. oznakowania poziomego farbą chlorokauczkową. Jednak nadzór inwestorki (Władysław Bidej) i zamawiający (Wójt Gminy Ryszard Skonieczek i ja) zdecydowali, że ze względu na gospodarność i celowość wydatkowania środków publicznych, roboty polegające na malowaniu będą wykonane w terminie późniejszym przy odpowiednich warunkach atmosferycznych. Ww. zakres prac został zrealizowany przez firmę Hydrobiel na początku roku 2012 r., przed wydaniem przez PINB potwierdzenia przyjęcia zawiadomienia o zakończeniu robót budowlanych w dniu 16.03.2012 r. (dokładnej dacie wykonania na wiosnę 2012 r. malowania jezdni przez firmę Hydrobiel nie pamiętam). Kontrola Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. w zakresie realizacji ww. inwestycji przeprowadzona w dniu 03.08.2012 r. nie wykazała nieprawidłowości (poza brakiem książki drogi)."

Wójt Gminy Ryszard Skonieczek wyjaśnił, że: „Zdecydowałem się na podpisanie protokołu odbioru końcowego, pomimo nie wykonania całości prac przez firmę Hydrobiel, dlatego że wykonawca zapewniał nas ustnie, że prace te wykona na wiosnę przy sprzyjających warunkach atmosferycznych. Nie sporządzaliśmy aneksu do ww. umowy przedłużającego termin zakończenia prac, ani nie dochodziliśmy kar umownych (wg zapisów § 12 umowy z wykonawcą z 21.09.2011 r. firma Hydrobiel miała zapłacić Gminie Lubrza kary umowne za nie dotrzymanie terminów realizacji przedmiotu umowy w wysokości 0,5 % wynagrodzenia umownego netto, tj. 1.115.354,57 zł, czyli 5.576,77 zł za każdy dzień opóźnienia), z uwagi na to, iż wg postanowień umowy zawartej przez Gminę Lubrza z Wojewodą Lubuskim z 01.09.2011 r. Nr 38/2011, dotyczącej udzielenia dotacji na ww. prace w kwocie 794.100 zł, zakończenie rzeczowe realizacji zadania musiało nastąpić do 30.11.2011 r. Dlatego w dniu 30.11.2012 r. wykonawca zgłosił zakończenie realizacji umowy, a prace te zostały przez nas odebrane i zapłacono wykonawcy całość wynagrodzenia. Przed zgłoszeniem do PINB w Świebodzinie wykonania robót budowlanych, tj. przed dniem 29.02.2012 r. firma Hydrobiel z Żar wykonała prace polegające na oznakowaniu poziomym jezdni farbą chlorokauczkową, linii na skrzyżowaniach i przejściach dla pieszych, malowanie mechaniczne o wartości 4.149,60 zł netto (5.104 zł brutto). Prace te były wykonywane przez firmę Hydrobiel na wiosnę 2012 r. Dokładnej dacie wykonania tych prac nie jestem w stanie podać.”

[akta kontroli, str. 620-623]

2. Stwierdzono nadmiar kompetencji przydzielonych i realizowanych przez jednego pracownika, tj. pracownika zatrudnionego na samodzielnym stanowisku inspektora ds. budownictwa i zamówień publicznych Urzędu Mirosława Sławskiego. Pracownik ten podlegający bezpośrednio Wójtowi Gminy, prowadził wszystkie czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego dotyczącego przebudowy odcinka drogi gminnej Nowa Wioska-Bucze, tj. przygotował opis przedmiotu zamówienia, ustalił wartość zamówienia, przygotował opis sposobu dokonywania oceny spełniania warunków udziału w postępowaniu, określał kryteria oceny ofert, jako jedyna osoba (oprócz kierownika zamawiającego – Wójta Gminy) podpisał druk ZP-1, jako jedyna osoba dokonywał oceny ofert (komisja do przeprowadzenia tego postępowania nie była powoływana), sporządził protokół postępowania w trybie przetargu nieograniczonego (druk ZP-PN). Ponadto zatwierdzał faktury częściowe i końcową wykonawcy pod względem merytorycznym, oraz dokonał (wraz z innymi osobami) końcowego odbioru robót.

[akta kontroli, str. 556-564, 584-589, 599]

Powyższe nie spełniało wymogów określonych w załączniku do komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z 16.12.2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁴⁰ - stanowiącego w rozdziale II C – Mechanizmy kontroli, w punkcie 14 m. in., że w ramach mechanizmów kontroli powinien istnieć podział pomiędzy różnych pracowników kluczowych obowiązków dotyczących zatwierdzania, realizacji, dokumentowania, rejestrowania, weryfikowania operacji finansowych i gospodarczych przed i po realizacji tych operacji.

Wójt Gminy Ryszard Skonieczek wyjaśnił, że: „(...) jest to jedyny pracownik Urzędu Gminy zajmujący się zamówieniami publicznymi. Przy realizacji w przyszłości innych

⁴⁰ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84

zamówień publicznych zapewnią podział obowiązków związanych z przygotowaniem, przeprowadzaniem i rozliczaniem zamówień publicznych pomiędzy różnych pracowników Urzędu." [akta kontroli, str. 618-619, 649-650]

4.5. Projekty współfinansowane środkami europejskimi

Opis stanu faktycznego

W 2011 r. Gmina pozyskała środki unijne w wysokości 11.236,5 tys. zł, w tym na inwestycje 10.846,0 tys. zł oraz na wydatki bieżące 390,5 tys. zł. W 2012 r. (do 30.09.2012 r.) kwota pozyskanych środków unijnych wyniosła 4.196,5 tys. zł w tym na inwestycje 4.061,4 tys. zł. Przy wykorzystaniu tych środków realizowano zadania obejmujące m.in. skanalizowanie i zwodociągowanie północnej części Gminy Lubrza, budowę stacji uzdatniania wody w Mostkach, świetlicę i park przylegający do świetlicy w m. Nowa Wioska, przebudowę świetlicy wiejskiej w m. Zagórze.

[akta kontroli, str. 207-211,]

Analizą objęto udzielenie zamówienia i realizację zadania pn. „Przebudowa świetlicy wiejskiej w miejscowości Zagórze”. Zadanie to współfinansowane było ze środków unijnych w kwocie 32.214 zł w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego PROW na lata 2007-2013 na podstawie umowy zawartej z Samorządem Województwa Lubuskiego. Według aneksu do ww. umowy z 28.10.2011 r. wydatki całkowite projektu wynoszą 52.161,25 zł, natomiast wydatki kwalifikowalne 41.192,98 zł (pomoc finansowa miała być udzielone jednorazowo w wysokości 32.214 zł, tj. nie większej niż 80% poniesionych kosztów kwalifikowalnych).

Zamówienie na wykonanie robót budowlanych udzielone zostało w trybie przetargu nieograniczonego na kwotę 37.448,17 zł netto (46.061,25 zł brutto), tj. o równowartości 9.754,6 euro. Według wyjaśnienia Mirosława Sławskiego Urząd Marszałkowski wymagał, aby przeprowadzić to postępowanie zgodnie z przepisami Pzp.

Wybór wykonawcy robót, realizacja oraz rozliczenie ww. zadania wykonane zostały prawidłowo. Wydatki całkowite na realizację zadania wyniosły 52.161,25 zł⁴¹.

[akta kontroli, str. 493-555, 618-619]

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zbadanym obszarze.

5. Rachunkowość i sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie wewnętrzne zasady rachunkowości były uregulowane zarządzeniem Wójta Gminy z 31.01.2011 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Lubrza” (obowiązującym od 01.01.2011 r. i zawierającym 10 załączników).

[akta kontroli, str. 87-88]

W okresie od 3.07.2012 r. do 12.10.2012 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze (RIO) przeprowadziła kontrolę gospodarki finansowej Gminy

⁴¹ Oprócz kosztów robót budowlanych obejmowały koszt opracowania dokumentacji projektowej (6100 zł brutto).

Lubrza za 2011 r. oraz udzielone zamówienia publiczne. W protokole kontroli RIO z 12.10.2012 r. zapisano m.in., że kontrola w zakresie wprowadzenia w Urzędzie i stosowania wewnętrznych zasad rachunkowości, a także kontrola księgowości i sprawozdawczości za 2011 r. (sprawdzono roczne sprawozdania za 2011 r.: - Rb-27S, - Rb-28S, - Rb-NDS, - Rb-N, - Rb-Z) nie wykazała nieprawidłowości.

[akta kontroli, str. 89-160]

Kontrolą NIK w zakresie rachunkowości objęto zapisy w ewidencji księgowej oraz dowody księgowe za miesiąc czerwiec 2012 r. dotyczące dochodów i wydatków Urzędu oraz zapisy i dowody księgowe zaewidencjonowane w okresie od stycznia do czerwca 2012 r. dotyczące wydatków w dziale 851 Ochrona zdrowia, rozdziale 85154 Przeciwdziałanie alkoholizmowi, § 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych. Ustalono, że wydatki inwestycyjne zostały prawidłowo udokumentowane.

W zakresie sprawozdawczości kontrolą objęto kwartalne sprawozdania jednostkowe Urzędu za III kwartał 2012 r.: - Rb-27S (korekta nr 3), - Rb-28S (korekta nr 1), - Rb-N (korekta nr 3), - Rb-Z. Dane wykazane w ww. sprawozdaniach były zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej Urzędu.

[akta kontroli, str. 161-165, 237]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Spośród zaewidencjonowanych w czerwcu 2012 r. 194 dowodów księgowych stwierdzono nieprawidłowości dotyczące 4 dowodów księgowych: 1) Dowód księgowy 06/37 z 12.06.2012 r.⁴², 2) Dowód księgowy 06/41 z 07.06.2012 r.⁴³, 3) Dowód księgowy nr 06/64 z 01.06.2012 r.⁴⁴, 4) Dowód księgowy 06/130 z 27.06.2012 r.⁴⁵ Dane dotyczące dochodów i wydatków wykazane w ewidencji księgowej za czerwiec 2012 r. były zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28 S za czerwiec 2012 r.

W rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r.⁴⁶ określono m. in. zasady kwalifikowania dochodów i wydatków. W załączniku nr 4 do ww. rozporządzenia „Klasyfikacja paragrafów wydatków i środków (z objaśnieniami)” określono zasady klasyfikowania wydatków do poszczególnych paragrafów klasyfikacji wydatków. Nieprawidłowe zakwalifikowanie kwoty 171,68 zł wynikające z 3 ww. dowodów księgowych naruszało uregulowania załącznika nr 4 do ww. rozporządzenia, natomiast brak wskazania na dowodzie księgowym działu, rozdziału i paragrafu klasyfikacji wydatków (dekretacji) naruszało uregulowania art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Osobą odpowiedzialną za

⁴² Wydatek w kwocie 332 zł (za zakup siatki w kwocie 288 zł, oraz za transportową usługę kurierską ogółem na kwotę 44 zł) zakwalifikowano i ujęto w rozdziale 60016 Drogi publiczne gminne, § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia. Wydatki te powinny być stosownie do zapisów załącznika nr 4 do ww. rozporządzenia ujęte następująco: - rozdział 60016 § 4210 zakup materiałów wyposażenia w kwocie 288 zł, - rozdział 60016 § 4300 zakup usług pozostałych w kwocie 44 zł.

⁴³ Wydatek w kwocie 1.189,02 zł dotyczący świetlicy socjoterapeutycznej w Buczynie (za opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej w kwocie 1.105,34 zł oraz za zakup usług dostępu do sieci Internet w kwocie 83,68 zł) zakwalifikowano i ujęto w rozdziale 75023 Urzędy gmin, § 4370 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej. Wydatki te powinny być stosownie do zapisów załącznika nr 4 do ww. rozporządzenia ujęte następująco: - rozdział 75023, § 4370 kwota 1.105,34 zł, - rozdział 75023, § 4350 zakup usług dostępu do sieci Internet kwota 83,68 zł.

⁴⁴ Faktura VAT za energię elektryczną na kwotę 839,24 zł. Brak wskazania na dowodzie księgowym działu, rozdziału i § klasyfikacji wydatków. Wydatki te powinny być ujęte następująco: - rozdział 75075, § 4260 Zakup energii kwota 839,24 zł. Wydatek ww. ujęto w ewidencji księgowej prawidłowo.

⁴⁵ Wydatek w kwocie 44 zł (opłata za usługę transportową w kwocie 44 zł) zakwalifikowano i ujęto do rozdziału 75095 Pozostała działalność, § 4210 Zakup materiałów i wyposażenia. Wydatek ten powinien stosownie do zapisów załącznika nr 4 do ww. rozporządzenia być ujęty następująco: rozdział 75095, § 4300 kwota 44 zł.

⁴⁶ W sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 ze zm.).

ww. nieprawidłowości była podinspektor w referacie gospodarki finansowej Urzędu Jadwiga Czerwińska, która wyjaśniła, że „(...) nie zauważyłam, że powinno się rozksięgować wydatki do innych paragrafów. Podczas kontroli NIK poleceniem księgowania dokonałam przeksięgowania wydatków łącznie na kwotę 957,87 zł do prawidłowych paragrafów. Dodaję, że dane wynikające z poprawień zostaną uwzględnione w sprawozdaniu Rb-28S za grudzień 2012 r. oraz w sprawozdaniu rocznym. (...) Na jednym dowodzie księgowym z czerwca 2012 r. nie wskazałam działu, rozdziału i paragrafu klasyfikacji wydatków. Wynikało to z przeoczenia. Dodaję, że zapisy księgowe dotyczące ww. dowodu są prawidłowe.” Poleceniem księgowania nr 12/2 z 04.12.2012 r. (okres sprawozdawczy grudzień 2012) przeksięgowano 3 ww. błędnie zaksięgowane pozycje do odpowiednich paragrafów wydatków⁴⁷.

[akta kontroli, str. 167-184, 186-187]

Zapisy na dwóch dowodach księgowych dokonane przez pracownika Urzędu były poprawiane przez tego pracownika przy użyciu korektora, tj. niezgodnie z przepisami art. 22 ust. 1 ww. ustawy o rachunkowości. Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowości była inspektor w referacie gospodarki finansowej Urzędu Teresa Tarędź, która wyjaśniła, że: „Stwierdzone błędy w zapisach na dwóch dowodach księgowych z czerwca 2012 r. poprawiałam przy użyciu korektora przez nieuwagę.”

[akta kontroli, str. 168, 175-176, 179, 185]

2. Analiza danych zawartych w sprawozdaniu Rb-N za III kwartał 2012 r. (korekta nr 3 z 16.11.2012 r.) wykazała, iż w ww. sprawozdaniu nieprawidłowo ujęto w kolumnie 5 – grupa I, w wierszu N.5 kwotę pozostałych należności oraz w wierszu N.5.3 kwotę z tytułu innych należności (innych niż z tytułu dostaw towarów i usług oraz innych niż z tytułu podatków i składek na ubezpieczenie społeczne).

Ustalono, że Urząd Skarbowy w Świebodzinie w III kwartale 2012 r. dokonał dwukrotnie zwrotów podatku VAT, tj. 26.07.2012 r. na konto Urzędu dokonano zwrotu podatku VAT za kwiecień 2012 r. w kwocie 193.405 zł, natomiast 26.09.2012r. dokonano zwrotu podatku VAT za czerwiec 2012 r. w kwocie 98.432 zł (łącznie 291.837 zł). Zwroty te zostały zaewidencjonowane na koncie 240 – pozostałe rozrachunki, nie wykazano natomiast tych zwrotów na koncie 225 – rozrachunki z budżetami i w konsekwencji nie zmniejszono należności o ww. kwotę (291.837 zł), tj. nie zmniejszono o przedmiotową kwotę kwot w pozycjach N.5 oraz N.5.3 korekty nr 3 sprawozdania Rb-N za III kwartał 2012 r. Dane zawarte w korekcie nr 3 ww. sprawozdania były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, natomiast niegodne ze stanem faktycznym, gdyż ww. należności na dzień sporządzenia korekty nr 3 sprawozdania nie występowały. Powyższe naruszało przepis art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości, który stanowi, że: „Księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.” oraz postanowienia § 14 załącznika nr 9 (Instrukcja sporządzania sprawozdań) do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁴⁸, dotyczącego sposobu sporządzania sprawozdań Rb-N. Podczas kontroli NIK (11.12.2012 r.) dokonano księgowania na koncie 225 i 11.12.2012 r. sporządzono korektę nr 4 ww. sprawozdania pomniejszając kwoty wykazane w ww. pozycjach korekty nr 3 z 372.367,57 zł do 81.478,28 zł (o 290.889,29 zł), tj. zmniejszając opisywane kwoty o ww. kwotę 291.837 zł – zmniejszenie wynikało z dokonanych w III kwartale 2012 r. dwóch zwrotów podatku VAT, oraz zwiększając opisywane kwoty o 947,71 zł – zwiększenie wynikało z nadwyżki podatku

⁴⁷ Dodatkowo przeksięgowano inne wydatki poniesione na zapewnienie usług dostępu do sieci Internet dla świetlicy socjoterapeutycznej w Buczynie w okresie od stycznia do listopada 2012 r. - łącznie na kwotę 957,87 zł (44 zł, 44 zł, 869,87 zł – w tym wydatek w kwocie 83,68 zł na zakup usług dostępu do sieci Internet dla świetlicy socjoterapeutycznej w Buczynie z czerwca 2012 r.).

⁴⁸ Dz. U. Nr 43, poz. 247

naliczonego nad należnym, które dotyczyły również III kwartału 2012 r. i przez błędne zaksięgowanie również nie zostały ujęte w korekcie nr 3 sprawozdania).

[akta kontroli, str. 188-189, 239-242]

Inspektor w referacie gospodarki finansowej Urzędu Gminy Lubrza Anna Osuch odpowiedzialna za prowadzenie spraw związanych ze zwrotem podatku VAT wyjaśniła, że: „Powyższa nieprawidłowość wynikała z błędnie zaksięgowanego zwrotu podatku VAT z Urzędu Skarbowego w Świebodzinie. Zwrot zaksięgowano na koncie 240 zamiast na koncie 225. Nadmieniam, że dane zawarte w korekcie nr 3 tego sprawozdania były zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej (saldo konta 225). Błędne księgowanie zostało skorygowane podczas kontroli NIK i jednocześnie sporządzono korektę tego sprawozdania (korektę nr 4 w dniu 11.12.2012 r.). Dane zawarte w korekcie nr 4 są zgodne z danymi zawartymi w ewidencji księgowej. Dodatkowo (oprócz ww. kwoty 291.837 zł) w korekcie nr 4 została uwzględniona nadwyżka podatku naliczonego nad należnym (w kwocie 947,71 zł), która wystąpiła także w III kwartale 2012 r., a która przez błędne księgowanie nie była uwzględniona we wcześniejszej korekcie.”

[akta kontroli, str. 243]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴⁹, wnosi o:

1. Zlecenie zamówień o równowartości poniżej 14.000 euro zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami w tym zakresie.
2. Zapewnienie jednoznacznej identyfikacji osób sporządzających projekty decyzji o warunkach zabudowy i decyzji inwestycji celu publicznego.
3. Przestrzeganie obowiązków wynikających z postanowień umów dotyczących prowadzonych zadań inwestycyjnych.
4. Wyegzekwowanie od wykonawcy robót budowlanych w budynku z przeznaczeniem na lokale socjalne kar umownych za nieterminowe wykonanie umowy.
5. Wzmocnienie nadzoru nad działalnością GOPS oraz Samorządowego Zakładu Budżetowego w zakresach odpowiednio działań windykacyjnych oraz terminowości regulowania zobowiązań.
6. Terminowe wystawianie upomnień i tytułów wykonawczych.
7. Sporządzanie sprawozdań rocznych o udzielonych zamówieniach publicznych zawierających dane zgodne ze stanem faktycznym, terminowe zamieszczanie w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o udzieleniu zamówień publicznych oraz zapewnienie podziału pomiędzy różnych pracowników kluczowych obowiązków dotyczących przygotowania, udzielania i rozliczania zamówień publicznych.
8. Niedokonywanie odbiorów robót i płatności dla wykonawców w przypadkach niepełnego i niezgodnego z umową wykonania prac.
9. Ujmowanie wydatków w prawidłowych paragrafach klasyfikacji wydatków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

⁴⁹ Dz. U. z 2012 r., poz.62

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

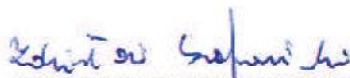
W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 22 stycznia 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Dyrektor
Włodzimierz Stobrawa

Kontrolerzy
Zdzisław Szafranski
Główny specjalista kontroli państwowej

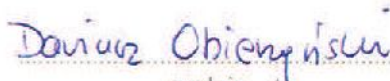

podpis

podpis

Dariusz Obierzyński
Główny specjalista kontroli państwowej

podpis